

Miejska Biblioteka Publiczna w Mikołowie - wczoraj i dziś

Wzorem innych miast, z inicjatywy burmistrza Wojciecha Rybickiego, Jana Ligonja i Jana Polaszka, w dniu 12 marca 1920 roku powstał Komitet Towarzystwa Czytelni Ludowych w Mikołowie. Pierwszy zbiór książek zgromadzono dzięki aktywnej pomocy mikołowianek: Marty Bednarkówny, Żyszkówny, Pająkówny i Kleinertówny. Bibliotekę zlokalizowano w biurze Komitetu Plebiscytowego, przy ulicy Dworcowej (obecnie róg ulic Karola Miarki i Konstantego Prusa).

Księgozbiór stale uzupełniano, m. in. o książki przekazane przez Towarzystwo Śpiewacze „Harmonia” i Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”. W roku 1922 liczył on już około 500 woluminów. Towarzystwo Czytelni Ludowych (TCL) wspierali: burmistrz miasta Jan Koj, późniejszy dziejopisarz Konstanty Prus, a także inspektor szkolny Bernard Krawczyk, kierownicy szkół: Feliks Pierzyński, Piotr Magas oraz nauczyciele: Maria Gałkiewiczówna, Janina Kociołkówna, Łucja Garbaczowa i inni. Do roku 1929 okręg mikołowski TCL rozszerzył zasięg działania, obsługując 33 placówki terenowe; biblioteka liczyła 4232 tomy. TCL, z Bernardem Krawczykiem na czele, podjęło starania o uzyskanie nowego nowego lokalu. W roku 1931 bibliotekę TCL przeniesiono do nieistniejącej już dziś kamienicy Ludwika Steina, przy ulicy Karola Miarki 2. Warunki składowania książek znacznie się wówczas poprawiły; wzrosła też liczba członków Towarzystwa płacących składki. Prezesem Zarządu był profesor gimnazjalny Kazimierz Zawojski, a bibliotekarkami - Antonina Hołoczańska i Helena Kobernicka. W pracy nad porządkiem księgozbioru pomagali uczniowie Gimnazjum, m.in. Alfred Rompel. Kolejnym prezesem TCL został nauczyciel mikołowskiego Gimnazjum, Zygmunt Pogorzelski. W 1936 roku nastąpiła druga przeprowadzka TCL: księgozbiór przeniesiono do budynku, w którym (...) wówczas znajdował się Hotel Polski. Prezesem Towarzystwa został nauczyciel gimnazjalny Edward Wojacek, a bibliotekarką - Janina Machil. W dniu 18 czerwca 1939 roku odbył się ostatni przed wojną Sejmik Oświatowy TCL w Poznaniu. Od stycznia roku 1939 do momentu wybuchu II wojny światowej Miejską Bibliotekę Towarzystwa Czytelni prowadziła młoda, wykwalifikowana bibliotekarka - Jadwiga Krawczyk.

Niemieckie władze okupacyjne przekazały dokumenty TCL oraz księgozbiór Biblioteki do mikołowskiej Fabryki Papieru - na przemiał. Po zakończeniu wojny, w 1945 roku, czytelnictwo zorganizowano od nowa, opierając się na działalności Zakładowego Domu Kultury „Metalowiec” w Mikołowie. W ramach pracy oświatowej uruchomiono małą wypożyczalnię książek, którą prowadził Tadeusz Krawczyk. Na mocy dekretu o bibliotekach z 17 kwietnia 1946 roku oraz uchwały Miejskiej Rady Narodowej w Mikołowie w roku 1948 powołano Miejską Bibliotekę Publiczną oraz Kuratorium Biblioteki. Przewodniczącym w Kuratorium został dyrektor Eugeniusz Balcer, a członkami: Zygfryd Synoradzki- wiceburmistrz, Mieczysław Otrząsek -

nauczyciel, Czesław Leja - współwłaściciel Drukarni, Jan Górecki - dyrektor Gimnazjum. Zadaniem Kuratorium było jak najszybsze znalezienie odpowiedniego lokalu oraz zakup książek. Bibliotekę zlokalizowano w pomieszczeniu byłej restauracji w Rynku. Na stanowisko bibliotekarki powróciła Jadwiga Krawczyk. Dnia 17 listopada 1949 roku w obecności burmistrza Józefa Niedzieli nastąpiło oficjalne otwarcie placówki. Zbiór książek liczył 967 tomów. Od tego momentu nastąpił nowy rozdział w historii powojennego czytelnictwa. Jadwiga Krawczyk prowadziła Bibliotekę do roku 1950. Następnie kierowały nią kolejno: Anna Gosiewska, Maria Kusy, Maria Piechocińska oraz Marta Wieczorek, która przepracowała w Bibliotece czterdzieści pięć lat.

W 1960 roku założono Koło Przyjaciół Biblioteki, które organizowało m.in. spotkania autorskie. Były to spotkania z Stanisławem Broszkiewiczem, Karolem Bunschem, Juliuszem Kawalcem, Marią Klimas-Błachutową, Magdaleną Samozwaniec, Wilhelmem Szewczykiem, Alfredem Szklarskim, Andrzejem Wydrzyńskim, Wojciechem Żukrowskim. W latach siedemdziesiątych XX wieku aktywność Koła Przyjaciół Biblioteki spadała; w końcu przestało ono istnieć. Obecnie sieć Miejskiej Biblioteki Publicznej tworzą Biblioteka Centralna i siedem filii bibliotecznych: Paniowy (1962), Mokre (1969), Kamionka (1976), Borowa Wieś (1983), Bujaków (1995), Śmiłowice (2001), Reta (2007). W 2007 roku przy Szpitalu Powiatowym w Mikołowie uruchomiony został Punkt Biblioteczny. Od roku 1996 dyrektorem Biblioteki jest Bożena Holeczek.

Źródło: R. Szendzielarz, B. Bromboszcz: Mikołów z perspektywy 150 lat. Mikołów 2009, s. 229-230.

9 października 2009 roku nastąpiło otwarcie nowej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Mikołowie przy ulicy Karola Miarki 5.

Adaptacji budynku kina na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z kinem studyjnym i sceną Kameralną w Mikołowie – jest to projekt zrealizowany przez Gminę Mikołów współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 w wysokości 3 448 106 zł oraz ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 200 000 zł.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 oraz ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działalność mikołowskiej biblioteki nie ogranicza się tylko udostępnianie użytkownikom zbiorów i informacji. Biblioteka organizuje, zwłaszcza dla młodego czytelnika spotkania autorskie, konkursy literackie, plastyczne, fotograficzne, prowadzi działalność wydawniczą. W latach 1998-2001 roku działał przy bibliotece Klub Miłośników Poezji. Oddział Dla Dzieci i Młodzieży prowadzi współpracę ze szkołami podstawowymi w zakresie lekcji bibliotecznych. Biblioteka współpracuje także z innymi placówkami kulturalnymi w mieście, m.in. Miejską Placówką Muzealną, Instytutem Mikołowskim, Miejskim Domem Kultury, czasopismami lokalnymi i miejscowym miesięcznikiem "Gazeta Mikołowska".